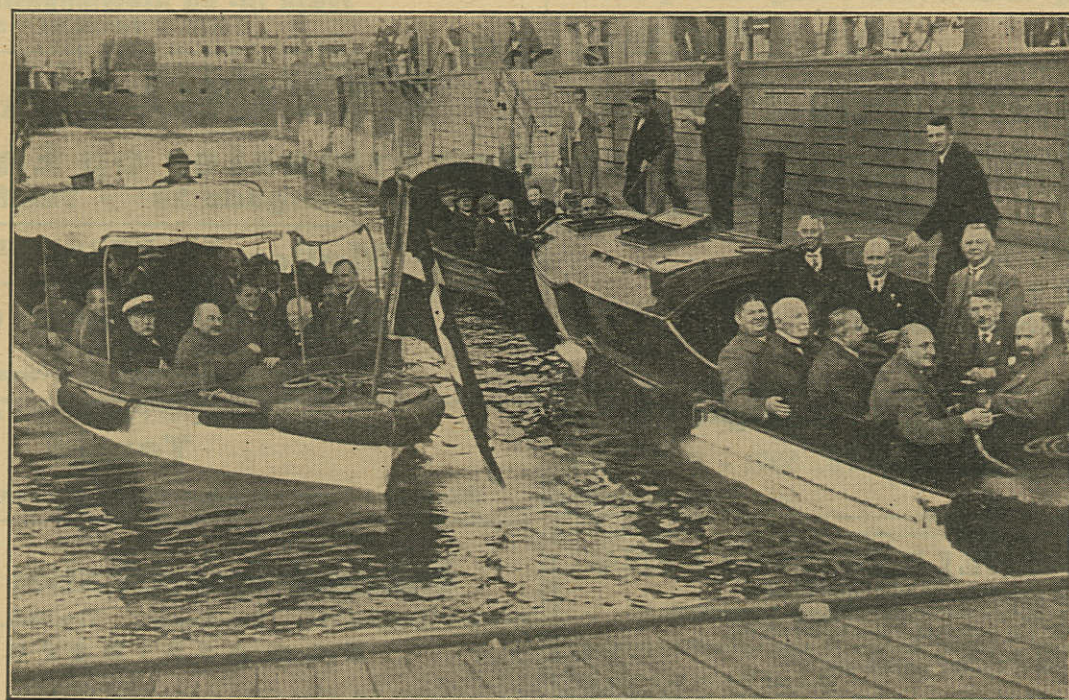

Under Dannebrog

Chc Benjamin Olyne

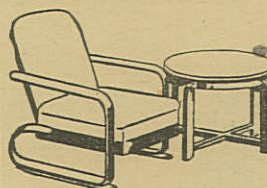
Københavns Afdelingens Skyttelav paa Udflugt — August 1934

Fot.: Pressens Billedcentral

Dansk Linekastningsapparat.

1 Karabin, 4 Raketter, 3 Liner etc. — Fremstillet af Søartilleriet. — Godkendt af Ministeriet for Søfart og Fiskeri i Henhold til London Konventionen 1929. — Indført i **danske Orlogsskibe.** — Nærmere Oplysninger ved Henv. til:

H. MEISNER-JENSEN,
TLF. C. 7584 & 7589, BÜLOWSVEJ 8, KØBENHAVN V.

Der er en Del Folk i alle Stillinger

som udelukkende køber Møbler
Soveværelser fra Kr. 450
Eg Spisestuer fra Kr. 600
Herreværelser fra Kr. 650
Dagligstuer fra Kr. 350
hos det anerkendte Møbelfirma:

KREDIT

kan indrømmes fra
20 Kr. pr. Maand.

Brugte Møbler
tages i Bytte.

HOLM & LARSEN
Falkoner Alle 46, Hj. af Nikolajvej.

INDEHAVER:
P. E. HOLM

Telf.
7155

Østerbro **KRONE-MAGASINET** Aarhus
Triangeln 2 **NØRREBROGADE 27** Søndergade 11
Øbro 1145 y C. 4686 Telf. 384

Største Udvalg i Hatte, Manchetskjorter, Slips, Seler,
Sokker, Handsker & Lommetørklæder.

De er altid velkommen i Krone-Magasinet.

**PLANTEMARGARINE
NUCA**

Fineste Kvalitet

Kjøbenhavns Margarinefabrik A/S
Telefon: Central 542 - 5 Ledninger

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER VESTRE BOULEVARD 6
anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan
dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede
elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder
og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lo-
kalerne.
Erbødigst
Telefon Central 10157. **SVEND A. JØRGENSEN**

Aktieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabriker

Grundlagt 1794

TOUGVÆRK og SEILGARN

**BENZIN
MOTOROLIE
BRÆNDSOLSOLIE
PETROLEUM**

D. D. P. A.

Brødrene Henze, Bragesgade 8. L.
Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

TRIFOLIUMS MÆLKEFORSYNING

leverer den fineste Mælk og Fløde

al originalt aftappet Sødsmælk og Jerseymælk stammer udelukkende fra
Besætninger, der har bestaaet Tuberkulinprøven.

Vor ekstrafine Fløde-Is med Vanille, Ananas, Jordbær Nougat, og Hindbær leveres
i 1, 1 1/2 og 2 Liter Anretninger.

Central 385 (10 Ledninger)

Central 385 (10 Ledninger)

Civil- og Uniforms-
SKRÆDERI
SPECIALITET: SELSKABS-DRES

10 % Rabat i
Juli og August
Maaned

M. PEDERSEN

St. Kongensgade 50, 1. Sal, Telefon Palæ 418 x

Poul Olsen

Hellerupvej 43
Telefon Hell. 6 og 7

Køb

Strandvej 171
Telefon Hell. 41-1941

Kød — Flæsk — Paalæg

ikke for at købe billigt, **bedst og billigt**
men køb for at købe

Lyngbyvej 42
Telefon Ryvang 1633

Jægersborg Alle 35
Telefon Ordrup 1041-3141

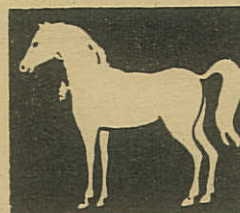
H. Hagerup's Boghandel

Telefon 675 & 874

Gothersgade 30

Leverandør til Marinens Bibliotek og Kadetskolen etc.

Meld Dem ind i en af vore *Læsekreise* eller i vort udmærkede
og billige *Læseselskab.*

**WHITE HORSE
WHISKY**

Brug Acetylengas paa Staalflasker.

Altid klar til Brug. — Mindre Iltforbrug.

Ren og kold Gas.

Jydsk Ilt- og Acetylengasfabrik A/S

Horsens — Telefon 350 — 351

EYVIND HANSEN

Murermester og Entreprenør

Dron. Tværgade 29¹ • Telefon: Palæ 4441

Einar Møller SØLVTORVET 85

fhv. Styrmand

Tlf. C. 14172 - Privat: Byen 978 x

Cigarer, Tobakker og Cigaretter

fra 1ste Klasses Huse

Varene bringes overalt og leveres ufortoldede

Til Imprægning af Presenninger & Telte, brug

Tentol

Forskellige Farver, faas hos Farve- og Skibsprovianteringshandlere.

Dampskibsselskabet „TORM“

Kontor: Bredgade 6. København. Tlgr.-Adr.: Torm. Telf. 2437-10437

Dampskibsrederi.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: E. W. MARSTON

21. AARGANG
1934.

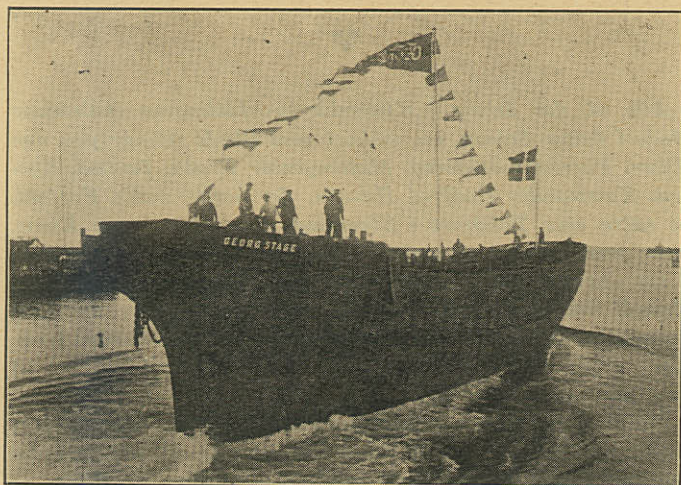
BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 9, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886 — Kontortid 1—4.

HÆFTE IXI
OKTOBER

Skibsfarten ude og hjemme

Den nye „Georg Stage“.

I Frederikshavn er søsat det nye Skoleskib „Georg Stage“, der skal afløse den gamle „Georg Stage“. Skibet er tegnet af Statsskoleskibet „Danmark“s Konstruktør, Overingeniør Aage Larsen og bliver en mindre Udgave af „Danmark“. Det er fuldrigget med dobbelte Mærsejl og et samlet Sejlareal paa 750 Kvadratmeter. Længde overalt er 42 Meter, og det er 5 Meter længere end det tidligere Skoleskib.

Fot.: Herluf W. Jensen, Frhvn.

Om Bord skal installeres en 120 HK. To-Cylinders, To-Takts Dieselmotor og et moderne Radioanlæg. Det faar Plads til 80 Elever og skal afleveres i April næste Aar, hvorefter det straks gaar paa sit første Togt med Kaptajn Junker som Fører.

**
*

B. & W.s Motorskibe.

Burmeister og Wain har udsendt en Fortegnelse over Motorskibe, som er forsynet med Dieselmotorer af B. og W. Typen. Det drejede sig pr. 1. April i Aar om ialt 754 Motorskibe paa tilsammen 5,7 Millioner Dødvægt Tons og med 2,9 Millioner Hestekræfter.

**
*

En gammel Kullægter

En gammel Kullægter fra Hobart i Tasmanien blev for nylig slæbt til Søs og sænket. Den gamle Kulbulk har sin Historie. For 30 Aar siden, inden den blev Kulhulk, var den Barken „Otago“, der var bygget paa Clyde 1869 og blev kendt for sine hurtige Rejser; men det mærkelige ved „Otago“

var, at det var det eneste Skib, som den store Forfatter Joseph Conrad har ført. Han sejlede med mange Skibe, men Skibsfører var han kun paa „Otago“.

**
*

Den franske Kæmpedamper. Højere end Rundetaarn.

Der meddeles yderligere interessante Enkeltheder om den under Bygning værende store Liner „Normandie“, der skal sættes i Fart til næste Foraar. Skibet bliver 1029 Fod langt, 119 Fod bredt og Højde fra Køl til Kommandøbro 128 Fod, altsaa højere end Rundetaarn. Størrelsen opgives nu til 79,280 Brutto Tons og herom har Opgivelserne hidtil været svævende.

Maskineriet bliver turbo-elektrisk, de fire Turbiner virker paa fire Skruer. Skroget er bygget til at trodse al Slags nordatlantisk Vejr og Sø, en Bølgebryder paa Bakken skal ride Søen af, saa Farten ikke behøver at blive reduceret i høj Sø. Turen fra Europa til New York skal gøres paa fire Dage med 28 Knob, men Reservekraft haves til Anvendelse i haardt Vejr, saa Farten altid bliver jævn.

Skibets Promenadedæk er 900 Fod langt og overdækket i hele Længden. Svømmebasinet er det største i noget Skib, og i Biografteatret kan 350 Personer faa Plads. Luksus er gennemført paa alle Klasser, Første, Turist og Tredie Klasse. Der findes Butikker, Massagesalon med Skønhedspleje, elektriske Dampbade, Café, Apotek etc., og der er Plads til 100 Automobiles.

Besætningen bliver 1339 Mand, heraf 14 Officerer 105 Dæksfolk, 184 Maskinfolk og 986 Mand til Betjening af Passagererne.

**
*

Skonnerten „Devil“s eventyrlige Sejlads.

„Devil“ var et lille mærkeligt Skib, sortmalet var det fra Køl til Knap, og i Stævnen en forgyldt Gallionsfigur af hans sataniske Majestæt i naturlig Størrelse. Skonnerten sejlede utroligt godt og hurtigt, men blev ogsaa forfulgt af Uheld, fik Havarier eller strandede. Man mente, at overnaturlige Magter raadede over Skonnerten, og det var ret besværligt at faa Folk til at hyre med den.

I Efteraaret 1872 gik den fra Newfoundland til Liverpool paa 6 Døgn og 18 Timer, og nu var man klar over, at det var selve den Onde, der stod forgyldt i Stævnen. Berømte Sejlskibe som „Typhoon“ og „James Baines“ havde brugt 13 Døgn fra Sandy Hook til Liverpool. Nu gik det ikke længere, og Assurandørerne fordrede, at Navnet blev forandret for ikke stadig at udfordre Skæbnen.

**
*

Sejlskibsfarten til Australien

Nu gaar Sejlskibene igen ud til Australien, ligesom Trækfuglene søger de Syd paa, baaret frem af de hvide Vinger. For blot tolv Aar siden var det en hel anden og betydelig større Sejlskibsflaade, der hentede Korn i Australien. Dengang gik 36 store Skibe gennem Atlanten og videre ad „the roaring forties“. Tre af disse Skibe sejler endnu, „Penang“, „Lawhill“ og „Villoran“, men de andre er gaaet bort, nogle opholder Livet som Kulhulke, andre ligger stille i en eller anden Havn og venter paa at faa Tampen af et Bugsertov for at blive slæbt til Ophugningsværftet. De fleste er endt paa Revlernes takkede Sav og ligger og længes efter Passatens Vind og Stillebæltets blaa, blinkende Flade eller drømmer om Haabet og Hornet, hvor de tog Basketag med den blaa Storsø.

**

„Queen Mary“ af Cunard Line.

Den 26. September søsattes paa Clydebank Cunard-White Star Line Kæmpeliner „Queen Mary“, der blev døbt af den enkelske Dronning.

Et stort Arbejdes første Etape er dermed naaet, fra 1926 har man arbejdet paa Tegningerne, i 1930 blev Kontrakten underskrevet, og der blev afholdt en Mængde Forsøg med Model i Prøvetanken for at bestemme Skrogets Form, Størrelsen blev sat til 73,000 Brutto Tons, og Længden til 1018 Fod.

Ikke alene John Browns Værft har haft Arbejde, rundt omkring har man været i Virksomhed. En stor ny Dok maatte bygges i Southampton, fra Liverpool blev bestilt for 10,000 Pund Sterling Glas, andre Steder fremstilledes Ankerkæder, Skruerne, Tæpper, elektriske Lamper i Titusindvis, 100,000 Stykker Linned og Forsyning til 15,000 Maaltider daglig til Søs.

I 1840 byggedes Cunard Line's første Dampet „Britannia“ paa 1150 Tons, men „Queen Mary“ er 64 Gange saa stor, og denne første Cunard Dampet kunde uden Master passere gennem hyer af Skorstenene paa det mægtige nye Skib.

Farten kendes ikke, den bliver ikke større end for at holde Fartstiden, man gætter paa 30—32 Knob; man vil ikke, siges det, erobre „Atlantens blaa Baand“, men sikkert haaber man derpaa.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af
Grosserer Vald. Schou og Overlærer J. Hørning.

KØBENHAVNS AFDELINGEN

Onsdagen den 3. Oktober begyndte Afdelingen sin Vintersæson i Studenterforeningen under ret god Tilslutning. Det bebudede Foredrag af Kommandør Godfred Hansen: Handelen og Flaaden, havde desværre paa Grund af Sygdom maattet aflyses, men man har grundet Haab om senere paa Sæsonen at kunne faa Lejlighed til at høre Kommandøren. Mødet overværedes af Hovedforeningens Formand, Admiral Carstensen og som Gæst Overofficiant Mullik, hvis udmærkede Foredrag ifjor vil være i frisk Minde.

Som Foredragsholder havde Mine-Ingeniør Froda med kort Varsel velvilligst overtaget Underholdningen. Efter at Formanden havde budt Velkommen med en særlig Hilsen til Gæsterne, hvoriblandt en Del unge Værnepligtige, og efter at man havde hilst paa de nye Medlemmer, som første

Gang var tilstede, blev Flaget hejst med Honnør, og Ordet givet til Foredragsholderen, Ingeniør Froda, som livligt og underholdende og støttet af et smukt Lysbilledmateriale førte Tilhørerne ud til Østens Port, Malakkahalvøen og Malajstaterne paa denne, et ganske udmærket Foredrag, der gav et glimrende Indblik i Naturen og Menneskenes brogede Liv under Ækvatorsolens kraftige Straaler. Det var smukt og fornøjeligt og Ingeniøren takkedes med kraftigt Bifald. Under den paafølgende Spisning holdtes der adskillige Taler, bl. a. af Admiral Carstensen, Formanden, som takkede Foredragsholderen, Kaptajnøjtnant Dahl, som bragte en Tak fra Sølieutenantsselskabet af 1784 for Afdelingens Hilsen til Jubilæet den 17. September og iøvrigt talte smukt og indtrængende om Flaadens vanskelige Stilling i de senere Aar, Overretssagfører Salomonsen, som under Bifald talte om sine Erfaringer med Hensyn til Befolkningens Stilling til Flaaden, hvilken efter hans Overbevisning altid havde været, og vedblivende var, meget velvillig, — han delte ikke det herskende Sortsyn, men ventede stigende Forstaaelse i Befolkningen af Nødvendigheden af et godt Søværn, Ingeniør Froda, som omtalte de dansktes Stilling ude i det Fremmede og sluttede med at mindes de Fraværende, en Skaal, som ret sjældent udbringes, men som aldrig burde glemmes saavist som de derude trods alt stedse har Tankerne vendt mod dem hjemme i det gamle Land. 50 Aars Dagen for Christiansborgs Brand den 3. Oktober 1884 gav Anledning til at flere, som havde oplevet den mindeværdige og sørgelige Dag, fortalte herom under spændt Opmærksomhed — og Timerne løb hastigt indtil Flaget blev nedhalet og man skiltes efter en indholdsrig og hyggelig Aften.

**

Alle vi, der deltog i Københavns-Afdelingens indledende Møde i denne Saison, ser sikkert med Glæde tilbage paa den Aften. Foredragsholderen, Mineingeniør Froda, forstod, ligesom Kommandør Godfred Hansen, der havde meldt Forfald, at sætte sine Tilhørere i Stemning. Det interessante Emne, hans friske Form og gode Lysbilleder maatte gøre Indtryk.

Og saa var det 50 Aarsdagen for Christiansborg Slots Brand! Det kaldte mange Minder frem hos os ældre, der følte Trang til at berette om Oplevelserne. Sangbogen kom frem. Kort sagt: det blev en ualmindelig vellykket Aften, en af dem man sent glemmer.

Til dem, der ikke var mødt frem, vil jeg gerne sige, at de er gaaet glip af en virkelig Oplevelse, og jeg vil samtidig udtale det Haab, at Kammeraterne ved de kommende Møder vil lønne Bestyrelsens Anstrengelser ved at møde talrigt frem, ikke mindst den Aften, da Kommandør Godfred Hansen vil holde sit lovede Foredrag. Hvis de kommende Mødeaftener kan blive besjælet af noget af den Aand, som herskede den 3die Oktober, vil alle gaa berigede hjem.

Carl Carstensen.

NYBORG AFDELING

Tidsdag d. 4. Septbr. afholdt Marineforeningen sin planlagte Pilketur, som forløb glimrende i enhver Henseende. — Foreningen havde lejet en stor Bælttsbaad og Baaden var i Dagens Anledning forsynet med Haveborde og Stole. — I straalende Solskin startedes Kl. 10 og der sejlede til Sprogø, hvor der i Læ af Øen kastedes Anker og her tilberedte Værten fra Hotel „Færgegaarden“ en glimrende Gullasch med Kartoffelmos og Deltagerne nød med god Appetit Maden paa Dækket. Efter Maaltidet lettedes der, og man sejlede til Pilkestedet, hvor der pilkedes ca. 4 Timer. Udbyttet var ca. 40 Torsk og mange muntre Episoder indtraf under dette Arbejde. —

Kl. 6 var Baaden igen i Havn og Deltagerne gik hver til sit efter at have givet hverandre det Løfte, at der igen næste Aar skal afholdes en lignende Tur.

MARINEFORENINGENS SKYTTELAV FRA KØBENH.

havde i Juli Udflugt til Roskilde for at bese Domkirken og Marinekahytten. I Kirken gav Hr. Graver *Løjtved* udmærkede Oplysninger vedrørende Kirkens Historie samt Kapellerne.

Kl. 19,30 samledes man ved de smukt pyntede Borde i Centralcafeen, hvor Formanden bød velkommen til de ca. 50 forsamlede; fra Frederikssund var mødt 8 Medlemmer. Der veksledes med Taler og Sange, og derind imellem fik Formanden for Skyttelavet Ordet, og efter at have takket for Modtagelsen, afleverede han paa Lavets Vegne et stort Billede af Admiral Suenson (Chefen fra Helgoland), smukt indrammet i en som Tougværk udskaaet Ramme. Det smukke Billedskærerarbejde er udført af en af Lavets Medlemmer, Hr. *Viggo Strandmose*, der fik et velfortjent Hurra, Kaffen indtoges i Kahytten, hvor der lød mange smukke Lovord. Ved 8 Glas skiltes man, enige om at have tilbragt en fornøjelig Aften.

FREDERIKSSUND AFDELING

Marineforeningen for Frederikssund og Omegn, havde til Tirsdagen den 18. September indbudt sine Medlemmer med Familie til en Teatertur i Casino for at se „Alle Mand paa Dæk“.

Kl. 6,15 samledes 67 Personer paa Torvet i Frederikssund og tog Plads i de ventende 4 store Rute-Biler.

Stykket fik en udmærket Opførelse, og alle morede sig godt. Efter Teatertid kørte vi til National Scala, hvor fælles Kaffe bord ventede.

Derefter gik Turen tilbage til Frederikssund efter en begivenhedsrig Eftermiddag og Aften.

BORNHOLM AFDELING

Torsdag den 13. September 1934 afgik en af Hasle Bys gode Borgere ved Døden, idet Isenkræmmer Kofoed udaandede paa Hospital i København, hvor han havde søgt hen for at søge Lindring for en Underlivslidelse, han havde gaet med i de senere Aar.

Kofoed var sin By en god Mand og sit Land en god Søn. Han var Medlem af vor Forening, hvor vi altid glædede os over at have ham i vor Midte. Han drev en temmelig stor Isenkram- og Cykleforretning i Hasle, og yderligere havde han et Stenværk i Rutsker, som var i god Fremgang. Kofoed efterlader sig Enke og 2 Børn.

Ved Jordfæstelsen var mødt 14 Repræsentanter fra vor Forening med Flaget, ligesom der var sendt en signeret Dekoration til Baaren. Efter Højtideligheden i Hasle Kirke førtes Liget til Kirkegaarden, hvor Marineforeningens Medlemmer sænkede Kisten i Graven og vort Flag sænkedes 3 Gange over Graven. Den sidste Hilsen fra hans Kammerater og den Forening, han tilhørte.

C. N.

MORSØ AFDELINGEN

Marineforeningen for Nykøbing M. og Omegn afholdt Lørdag den 22. September en selskabelig Sammenkomst i Haandværkerforeningen. Efter at Deltagerne Kl. 20 var samlet i et Antal af ca. 45 omkring det smukke Kaffe bord, blev Flaget under sædvanlig Honnør hejst, efterfulgt af „Kong Kristian“. Derefter bød Formanden de tilstedeværende Kammerater med Damer Velkommen og rettede en særlig Velkomsthilsen til Repræsentant Spanggaard, som velvilligst havde lovet at underholde med humoristisk Oplæsning. Nogle Sange, som modtoges med stærkt Bifald, blev afsunget.

Kl. 22 klaredes op paa Banjerne til Dansen, som gik med Liv og Lyst. Kl. 24 haledes Flaget ned under Honnør til Musikens Toner, og Kl. 1 afsluttedes den særdeles vellykkede Sammenkomst.

Carl Røds-Hagens Eftflg.

(Henry Petersen)

Skomagermester

1ste Klasses Haandsyvet Fodtøj efter Maal

Toldbodvej 1

København K.

Telefon .Palæ 682 x

Dansk Svensk Skrædderi

P. O. Johansson

Ryesgade 108

Telf. Øbro 2608 u

HUSK Cykle- og Radioforretningen Sct. Poulsgade 2 Palæ 4201, Hj. af St. Kongensg. — Reparationsværksted for Cykler, Radio, Grammofoner, Støvsuger og Strygejern. ●

Alle Elektriske Artikler føres.

SALOMON

HERRELINGERI

Palæ 2542

TOLDBODVEJ 2

Fred. Frederiksen

A. Steen's Eftf.s Udsalg

Røgeri & Charcuterie Konserves Specialiteter; Salater

● Altid friske røgede Varer

Telefon Palæ 2162. St. Kongensgade 65 København K.

Alt i Læder & Skomagerartikler

Edm. Philip og Søn's Eftf.

Pilestræde 41

Annoncen giver 10%

Bageriet ALADDIN

anbefaler sig med alt til Faget henhørende. Leverandør til Marinens Skibe og Kasernen m. fl.

BURMEISTERGADE 34, CTR. 12709

H. de H. Ebbesen & Søn

Udstyrs- & Isenkramforretning

Specialitet:

Møbelbeslag og Møbelaase

Dr. Tværgade 25 - Central 845

URE

af enhver Art faaes bedst i

Borgergade 2 - Ernst Eriksen

Foreningens Medlemmer 10%

Oskar Johansen.

Glarimester & Forgylde.

Dronningensgade 55 Tlf. Amager 7398

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

Hotel Phenix

DAME- OG HERREFRISØR SALON

Telefon: Palais 313 y

Man spricht Deutsch, Englisch spoken on parle Francais BREDGADE

Drik

Black & White Whisky!

H. I. WENGEL & Co.

Telf. 7366 — Bredgade 28 — Telf. 7366

POUL HOLM

11. Silkegade 11.

Sports-Beklædning, Støvler og Sko.

Største Udvalg, billigste Priser.

Leverandør til Hær og Flaade

D. R.

Papir — Bogtrykkeri — Protokoller Hovedforhandler af Statens Papir

I. CHR. ANDERSEN

Ost

Vimmelskafte 41, Telf. 1345 og 14345

FILE HUGGERI

A. A. Petersens Eftf.

(A. G. Müller)

Nyhavn 31 Palæ 1252 y

J. C. Jensens

FARVEHANDEL

Dr. Tværgade 40 - Tlf. C. 3227

Farver, Lakfernis, Pensler m. m.

CHICAGO Købmagergade 6

Grundlagt 1905

(Ingen Filialer)

Indehaver: HANS WISBORG

Telefoner 3031 og 10661

Glas — Porcelæn — Fajance

Willy Hoppe,

Blikkenslager & aut. Gas- og Vandmester

Valdemarsgade 13. Tlf. 12274

Grøntsager

Oluf Kristensen

Ny Kastrupgaard

Telf. Kastrup 150

Sejl, Flag & Presseninger

H. Halmøe,

Cort Adellersgade 8

Telf.: Byen 6762 og Byen 4326

LEO IVERSEN, Dannebrog 1912

Telefon 4048

Parkteatrets Restaurant og Selskabslokaler

anbefales de ærede Medlemmer. - Concert hver Aften. - Morsomt Smørrebrød.

SJÆLDEN ÆRESBEVISNING

Ingeniør Poul Johan Sørensen, som ved sin 70 Aars Fødselsdag for 3 Aar siden var Genstand for megen Hyldest som den, der flere Aar før Marconi, konstruerede det første Apparat for traadløs Telegrafi, vil om kort Tid blive Genstand for en ualmindelig Æresbevisning, idet der i Tebstrup ved Skanderborg, Ingeniør Sørensens Fødeby, vil blive rejst en Mindesten for ham, bærende hans Portræt i Relief, — og selv vil Ingeniøren overvære Stenens Afsløring, som finder Sted den 15. Oktober, hans 73 Aars Fødselsdag.

Stenen rejstes for Midler indsamlede i Tebstrup og Omegn, og sikkert vil mange søge dertil den 15. Oktober for at overvære Højtideligheden og hylde deres berømte Byesbarn som, født under større Forhold end Danmark kunde byde ham, sikkert havde tegnet vort Lands Navn før Italiens i den Traadløses Annaler. Videnskaben nu, saa mange Aar efter hans Opdagelse af de mystiske elektriske Bølger, anerkender Ingeniør Poul Sørensen, der ogsaa paa andre elektrotekniske Områder har vist sit egenartede Geni, som en af dem, hvis Navn vil huskes gennem Tiderne, naar Radioens Historie engang skrives.

DIREKTØR A. O. ANDERSEN

1875—1884.

Danmark og dansk Skibsfart har mistet en af sine bedste Mænd. Søndagen den 23. September afgik Det Forenede Dampskibsselskabs Direktør ved Døden efter længere Tids Sygdom i sit 59. Aar, og Tabet af denne Førerskikkelse i dansk Shipping vil føles haardt, saavist som Mænd af hans fremragende Dygtighed hører til de sjældne Enere. Fremragende som Menneske og blandt Skibsfartens Mænd, stod han i Spidsen for den store nationale Virksomhed, som han Selskab var og er, og paa mangfoldige Maader og Områder gjorde han sin Indsats for dette, idet han tillige aldrig glemte det Land, som havde fostret ham og hvor han saa Lyset under Nyboders gamle røde Tage.

Det ligger udenfor vort Blads Rammer at fordybe os i de Mængder af Opgaver og Hverv, som Direktør A. O. Andersen løste og paatog sig, — Dagspressen har udførligt omtalt disse og eenstemmigt givet ham og hans Minde den Hædersplads de er selvskrevne til i dansk Skibsfarts Historie, — her kan vi kun i Ærbødhed sænke Flaget for den gode danske Mand han var i al sin Færd, takke ham, som gennem en lang Aarrække var Medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse, for den Forstaaelse og Interesse for vore Formaal han viste og den Støtte han i det stille ydede saasart gode og kloge Raad krævedes. For nogle Aar tilbage trak han sig paa Grund af sine vidtspændende Arbejder tilbage fra sit Hovedbestyrelseshverv, men trods disse, der i Omfang var uhyre, bevarede han sin Interesse for den Forening, hvis Gerning havde hans fulde Sympati.

Ære være hans Minde.

Søe-Lieutenant Selskabet

1784—1934

Halvandet Aarhundrede er hengaaet siden Søe-Lieutenant-selskabet stiftedes. Aarene forud og efter var Europas Skæbenaar, Uro og Ufred paa alle Kanter og den danske Flaade, — dengang Europas trediestørste — holdtes beredt, hvis Dønningerne udefra skulde naa til vore Farvande. Store Eskadrer udrustedes hvert Aar — saaledes i 1779 10 Linieskibe og 6 Fregatter, stationerede paa Københavns Red under

Viceadmiral de Fontenays Kommando. Lige indtil Freden i Versailles 1783 vedblev disse store aarlige Udrustninger, og da det var forbundet med visse Vanskeligheder og store Udgifter at foretage Evolutioner med disse mange Skibe paa længere Togter, bestemtes det ved Kgl. Resolution af 24. Septbr. 1783, at samtlige hjemmeværende Søofficerer, for at bevare og udvikle Færdigheden i Sø-Evolutioner, skulde deltage i saadanne Øvelser hver Sommer, samt at disse Øvelser skulde foregaa ved dertil udrustede Kongebaadsflotiller. Disse Øvelseseskadrer en miniature lededes for første Gang 1784 af Vice-Admiral H. L. Fisker og vakte i højeste Grad Søofficerernes Interesse. Man søgte at komme de virkelige Forhold til Søes saa nær som muligt, og efter Sommerens Øvelser tilsøs samlede man om Vinteren til Møder ved hvilke saadanne Øvelser i Manøvrering med opgivne Vindretninger og Ændringer i disse under Manøvrerne, fingerede Havarier etc. etc. — arrangeredes ved Modeller paa Borde, hvor hver Manøvres Fordele og Mangler straks kunde diskuteres og kritiseres.

Som ovenfor nævnt var disse Øvelser til Dygtiggørelse af Søofficerskorpset beordrede for samtlige Officerer af Flaaden og vakte disses Interesse i høj Grad. Den skabte mere Kontakt og friere Meningsudveksling mellem disse, gav Stødet til yderligere Fordybelse i Fagets mange Problemer og Dannelsen af Søe-Lieutnantselskabet. Hvem dettes egentlige Stifter var vides ikke med afgjort Bestemthed, men Traditionen udpeger den berømte H. C. Sneedorf, Sø-Kadetakademiets mangeaarige og højtbegavede Chef — Kadet fra 1774 — og allerede i en meget ung Alder bemærket som fremragende i Evner og Dygtighed, som Selskabets Stifter. Selskabets allerførste Dokumenter gik tabt ved Englændernes Plyndring af Gammelholm i 1807. Ogsaa den berømte Fabrikmester, Commandørkaptajn Henrik Gerner tillægger man en betydelig Del i Selskabets Stiftelse. Han var Medlem af Videnskabernes Selskab og ogsaa derigennem og ved sin kendte konstruktive Genialitet selvskreven til at være blandt dem, som satte Kraft ind paa Dannelsen af et videnskabeligt Selskab blandt hans egne Standsfæller — men kun i 3 Aar var han med i Arbejdet, da Døden tog ham i 1787.

Saa var da det Selskab dannet, som ved sit Arbejde til Søofficerernes yderligere Dygtiggørelse kom til at betyde saa meget gennem de 150 Aar og hvis stilfærdige Arbejde usvækket vedbliver, men kun kendes af en meget snæver Kreds. Der mødes alle Officerer, uden Undtagelse og af alle Grader, til indgaaende Drøftelse af maritim Videnskab, alle Medlemmerne diskuterer paa lige Fod under urbane Former, men uden Hensyn til Rang, alle Medlemmer skal yde positivt Arbejde i Form af videnskabelige Indlæg, taktiske og strategiske Kombinationer og Øvelser etc. etc., som derpaa drøftes.

Som Selskabets Liv er foregaaet i det Stille, saaledes ogsaa Jubilæumsdagen den 17. September 1934, men gennem et meget smukt og omfangsrigt Mindeskrift, redigeret af Formanden, Kaptajnløjtnant Eyvind Dahl, med Støtte af Den Raben-Lewetzauske Fond, Den grevelige Hjelmstjerne-Rosenroneske Stiftelse og Tuborg-Fonden, og med d'Hrr. Kommandørkaptajn H. Bistrup, Orlogskaptajnerne P. v. Holck, F. A. Kjølsen og Kaptajnløjtnant E. M. Dahl, som Forfattere af de forskellige Afsnit. Den smukke og statelige Bog gengiver paa de 200 første Sider Selskabets Historie, endvidere Love gennem de 150 Aar, fuldstændigt Uddrag af samtlige Møder og disses Emner, Prisopgaver etc., og sluttelig Fortegnelse over alle Medlemmer fra 1784 indtil Dato. (Levin & Munksgaard's Forlag, 570 Sider). Da „Selskabet for Efterslægten“ den 28. Marts 1788 holdt Mindehøjtidelighed for Fabrikmester Henrik Gerner, udtalte Knud Lyhne Råhbk de mærkelig profetiske Ord, der forsaa vidt, og under Hensyn til de ændrede Tidsforhold, har Bud ogsaa til Nutiden: „Jeg kunde lade Saxo og Snorre, Hvidtfeld og Holberg vidne for mig, at Danmarks Vælde var altid Sømagtens Tilstand.“

Det var Aanden, som besjælede en af Datidens betydeligste Mænd — Aanden, som, efter en Opgangsperiode for vort Land, bidrog til Flaadens Genoprejsning efter en lang og

svækket Tid, — den Aand, som gav Flaaden og dens Mænd Kraft til at kæmpe Slaget den 2. April 1801.

Hvad enten Vinden var haardt imod for vor Flaade eller dens Trivsel var begunstiget af Medvind, har vore Søofficerer uden at paavirkes heraf, uførtødent arbejdet til egen Dygtiggørelse og til Fædrelandets Gavn, — saadan var det fordem Skik i Danmark — og saadan vil det vedblive saalænge Splitflaget vajer over et dansk Orlogsskib.

Fra Ekvipagens Arkivhylder

Af Oversøminemester Løjtnant C. B. Thostrup

Fortsat.

Ved Strømstads Erobring 1717, hvor Tordenskjold blev saaret, viste Underskipper Elias Wulf en dristig Optræden ved Bjergning af en Galej, der var efterladt tæt under Fjendens Musketild. Under en Regn af Kugler havde en Matros entret op paa Raanen, kappet Sejlsingerne og ved en Lieutenants Hjælp sat Sejlene, men der var ingen Vind, hvorfor en Halvgalej maatte slæbe Galejen ud. Matroserne kviede sig meget ved at ro ind i den morderiske Ild, men Wulf stillede sig da hen agter, „trak ud til bare Skiorten, tog en blank Kaarde i Haanden, med hvilken han begyndte at trodse de Svenske, samt paa det groveste og empfindligste at skilde og fordre dem ud“; herved trak han hele Bombardementet hen over sin egen Person, saa Matroserne kunde ro hen til Galejen og bugsere den i Sikkerhed; Wulf blev ikke truffet, hvorimod Matrosen, der gjorde Sejlet los, fik en Kugle i Laaret.

Tordenskjolds Skipper paa Orlogsskibet „Laaland“ var i 1717 Niels Pedersen, han blev agterudsejlet i Fladstrand og maatte selv søge til København.

Ved Elfsborg sendte Tordenskjold i Maj 1719 Styrmand Ole Olsen ind i Landet for at udspejde den i Marstrand liggende svenske Styrke, hvilket farefulde Hverv blev udført med stort Mod og megen Kløgt.

HOLMENS FOLK PAA UDEARBEJDE.

Då de danske Erobring og Sejrvindinger var sket, blev Holmens Chef, Admiral Judichær, beordret til at optage de sunkne svenske Fartøjer. Han medtog dertil fra Holmen en Mængde Redskaber „tilligemed de bedste af Holmens Skipper, for ved deres Hjælp saa meget lettere at faa Arbejdet fuldført“. Bjergningsarbejderne ved Strømstad bestod i, at Fregatten „Hvide Ørn“ blev lagt paa Siden af en tæt under Land sunken stor Fløyte „Den norske Bonde“, som var lastet med Kanoner og Rapporter. Der brugtes ved dette Arbejde „allehaande Machiner, som vare meget konstige“, og man optog i 12 Dage 60 Lavetter, men imidlertid havde Fjendens Styrker sat sig fast paa Landet og fordrev Bjergerne. Ved Marstrand hævdede Judichær med Holmens Skipper og deres Mandskab, hvoriblandt der var Smede og Tømmermænd, 2 Galejer „Staae-braf“ og „Græv Mørner“, samt Fregatten „Charlottfe“ paa 30 Kanoner. Det var et godt Sømmandsarbejde, der her udførtes, idet de sunkne Skibe løftedes fra 7 Favnes Dybde og blev baaret under Vandet til den modsatte Side af Havnen. Samtidige Beretninger udtaler da ogsaa, at det „for Tilskuerne var meget behageligt at se paa“.

Disse Holmens Skipper var Bradbænksskipperne, hvis Specialitet det netop var at bjerge sunkne Skibe, samt udføre alle svære Arbejder. Vi er i Stand til, navnlig ved Gengivelse af Uddrag af Skrivelser, at fortælle om enkelte af Skippernes Arbejder gennem Aarene, hvilket næppe bør undlades, da man herved rejser disse dygtige Mænd et værdigt Minde.

SKEER • GAFLER

Forlov:
elsesringe
Halgreen
Gothersgade 34
lige for Regnegade

••• SMYKKER •••

FOTOGRAFISK ATELIER

for moderne Fotografering, samt Ude- og Hjemme-Fotografering. Forstørrelse af gamle Fotografier.

TLF. PALÆ 957 V., DRONNING TVÆRGADE 51
Ulrik Larsen.

N. A. Jørgensen, Adelgade 90 TRÆLASHANDEL

Telefon 11548 og Palæ 161

Mahogni, Fyrretræ, Egetræ, Whitewood, Finér, Kehlede Lister, Tagpap.

HORNBECH'S RENE FRUGTSAFTER

Carl Lind's Dampbageri, Rigensgade 24

Filialer: Ny Kronprinsessegade 27 - Adelgade 125

NORDISK FORSIKRINGS-ANSTALT A/S KØBENHAVN

Conditor **V. Buchhorns Eftf.** St. Strandstræde 9, København
Grundlagt 1870 **Telefon 1699**

Anbefaler sig med alt til Conditori henhørende

Bestillinger modtages. Alle Slags Is og franske Confekturer

GLARMESTER- OG FORGYLDERFORRETNING Adelgade 106 Stuen Tlf. Palæ 206 x
Ruder indsættes billigt. Rullegardiner og Gardinstænger leveres hurtigt og billigt. Billeder indrammes. Broderier og Kakkelovnskærme monteres. Gamle Rammer opforyldes.
H. HANSEN, Adelgade 106 (lige over for Brandstationen)

Carl Rasmussens Efterfølger
Borgergade 128
Telefon 686

Granzov's Efterfølger
Torvegade 38
Am. 6185

Hørkram-, Ost- og Paalægsforretning. Største Lager af dansk Fjerkræ

Nævner De Ordet **Dans**

maa De ogsaa sige:

Andersen & Jensen

Skandinaviens største Danseinstitut.

Telf. Central 4430

Den Elektriske Skomager

CHRISTIANSHAVNSTORV 2

Vi reparerer Deres Fodtøj
hurtigt solidt og billigt

Udvalg i Skotøj

TELEFON AMAGER 4896 y

Thieles GRATIS Forsikring

giver fuld Erstatning for mistede

BRILLER

3 Købmagergade 3

A/S Hannibal Sander

Emdrup

Rensning - Farvning - Vask

Fabrikstelefoner: 2752 — 2753 — 605

SMØR - ÆG - „IRIS“ MARGARINE

12 Kroner kontant

udbetales i Rabat ved Køb af 100 kg. Smør eller 100 kg. „IRIS“ Margarine eller 100 Sn. Æg at aftage efter Forbrug

DANSK SMØR-LAGER

ST. KONGENSGADE 116 — PALÆ 3255

Hvis De skal

leje Haandklæder, Viskestykker, Duge eller Servietter bliver De bedst betjent ved

A/S Soigneringsanstalten „ADAM“
Broløggerstræde 9 forhen Vimmelskaffet 38

C. 3246

Kjær & Sommerfeldt

Kgl. Hof Vinhandler

Gammel Mønt 4
København

De forenede

Vognmandsforretninger

Gasværksvej 6

Telefon 140 — 401 — 1671 — 2709

Amk. Gummi Industri

Vesterg. 3 v. Gl. Torv,
Kbh. K. Forl. ill. Ktlg.
gratis. Tlf. By. 4195.

Specialforr. i hyg. Artikler

Skipperen ved Nyholms Bradbæk indsendte følgende „underdanigst Rapport“ til Holmens Chef:

Efter Høyædle og Velbaarne Hr. Commandeurs høje Befaling haver jeg sidst afvigte 12, 13 og 14 hujus optaget een paa Rheden siunken Gallioht, „Johannes“ kaldet, tilhørende Skipper Johand Hendrich fra Arnes ved Sledsvig i Holstein. Til bemeldte Gallioht at optage er af Hans Kongelige Majst.s Materiallier brugt nemlig:

Pramen Rompeløs" i 30 Timer.
 3de 4-kantede pomper i 4 Timer.
 1 rund pompe i 4 Timer.
 1 4-tome gie i 2 Timer.

Videre som aldeles er forbrugt til pompe Stilladser og Mammringer, at fastspigre, samt til hollet i bunden at gjøre tæt, og pompe Læder over same at paaslaa etc. Hvortil aldeles er forbrugt:

pompe læder 14 Pund a Pd. 28/
 dobbelte blyøm 100 St. a 100 20/
 4-tome Rund kapper 30 Stk. a 100 95/
 4-tome søm 50 St. a 100 36/
 pompe Nelliker 500 St. a 100 5/
 Arbeis Seisinger 3 St.

Raabaand 3 dus.

Skibmands garn 1 Nøgle

3-tome søm 30 St. a 100 24/

Hvilket underdanigst indstilles til behageligen ordre, hvorledes med same her efter videre skal forholdes.

Saaledes underdanigst Rapporteres.

Med forblivende Høy ædle og Velb. Hr. Commandeurs underdanigste tiener. 18 December 1757. *J. Stavanger.*

Det kan tilføjes, at „Johannes“ Ejer fritoges for at betale noget Beløb, da det viste sig, at det var Orlogsskibet „Kjøbenhavn“s Anker han havde paasejlet.

Den til dette Bjergningsarbejde anvendte Pram „Rompeløs“ kendes fra 1723, da den blev omforandret efter Begæring af daværende Skipper ved Nyholms Bradbæk Peder Fidie. Prammen var dette Aar opsat paa Land den 4. November og han foreslog da at benytte Lejligheden til, at der tillagdes den 12 Fod i Længden, samt at der, „paa Enden, hvor Bokken staar, bliver 21 Fod. Prammen faar meget større Styrke til sit Brug, fik og nu en skikkelig Facong.“ „Rompeløs“ maalte før Omforandringen 26 Fod i Længden og 18 Fod i Bredden. Constructions Commissionen „ventilerede“ Forslaget og „fandt ikke noget imod“.

„Den 7. Oktober 1780: Skipper Lars Svendsen ved Nyholms Bradbæk beordredes hermed at afgaa herfra med Bregatinen „Postillionen“ til Orlogsskibet „Printz Friderich“ for der med ald mindelig Fliid og Vigilance at faa Skib og Gods Bierget. Til hvilken Forretning han indtager i Jagten „Laxen“ de dertil fornødne Slag Pomper og øvrige Redskaber, som maatte eragtes fornøden. Førren Afseilingen herfra anmelder han sig hos Hr. Commandeur-Capitajn og Ekvipagemester Kaas, denne Ordre at forevise; ved Ankomsten til Stedet anmelder han sig ligeledes hos Hr. Commandeur-Capitajn Laus. *Walterstorff.*“

En Kendtmand blev antaget til „Laxen“ og han fik 10 Rdl. Gage samt 3 Rdl. 40 Sk. Kostpenge for hele Togtet til Læssø, iøvrigt fik Lars Svendsen Assistance af Mandskab fra Orlogsskibet „Jylland“. Den 4. November rykker Holmens Chef ham for Rapport fra Arbejdet.

Den 28. Maj 1784 fik han Ordre til at rejse til Helsingør for at tage Skipper Falkes Fartøj af Grunden, og den 22. Maj 1786 beordres han til ufortøvet at afgaa med Vandbaadene, Folk og Materiale til „Torbeck“ for at optage et „paa Yderkanten af dette Sted“ sunket Vrag. Han anvendte Vandbaadene „Sneglen“ og „Bråsen“, og Quartermester ved Bradbænken Olle Kjeldsen blev den assisterende Underofficer.

Betalingen var:

„Diætpenge til Skipperen daglig 80 Sk. i en Uge 5 Rdl. 80 Sk., en Underofficer 1 Rdl., 28 Matroser a 64 Sk. 18 Rdl. 48 S. Tilsammen 25 Rdl. 48 Sk.“

Den 26. Maj rapporterer Lars Svendsen, at Arbejdet paabegyndes den 22. og at Vraget samme Dag hævedes 3 Favne, men at han „paa Grund af ondt Vejrlig og Storm“ maatte slippe det igen.

I December 1788 er han med Mandskab i Helsingør for at bjerge 2 forliste Ankre. Da der intet kunde udrettes, beordredes han til at rejse hjem over Land. Det første Anker, han havde Tag i, maatte han slippe „formedelst den huule søes tiltagelse“, det andet Anker havde Orlogsskibet „Oldenborg“ forlist paa Lappen. I hans Instruks forekommer: „kunde han faa dem begge, var det meget godt, hvis ikke, formeenes dog at han kan faa „Oldenborgs“, brugende alt god forsigtighed og Conduite, som han agter at tilsvare og være bekiendt“.

Den 7. Maj næste Aar afrejste han igen med 1 Underofficer og 24 Mand for om muligt at bjerge „Oldenborgs“ og „Prinsesse Lovisa Augustas“ Ankre, men den 19. fik han Ordre til Hjemrejse, da Arbejdet maatte opgives. Han ankom til Holmen den 21.

Den 20. August befales det ham at rejse til Hornbæk Bugten og Køge Bugt, samt „flere Steder i Farvandet“ for at undersøge, hvorledes de derværende Vrag „menagerligst“ kan borttages eller sløjfes. Han fik 14 Dages Rejsediætpenge a 5 Mark.

„Den 7. Oktober 1793: Skipper Lars Svendsen beordres til ufortøvet at reparere og istandsætte Holmens Dunkrafter for at optage et sunket Vrag i Drogden mellem Castrup Knæ og Saltholm Flak; han anvende al siin Fliid og Kunst paa dets Optagning og indbringning her til Holmen, brugende Conduite og overlæg at ikke Hans Maj. Dunkrafter fanger Skade, samt at det sjunkne Skib ikke saaledes Ramponeres, at Fahr vandet skulde blive end mere u sikker end det ved dets nu beliggende ellerede er“.

Den 22. Oktober s. A. rejser han med Jagfen „Windhunden“ under Skibmand Jens Truelsen til Præstø for at optage et sunket Vrag. Han var tilbage igen den 13. November.

Den 20. Oktober 1795 fik Lars Svendsen Ordre til at begive sig til Præstø, hvor et Skib var strandet „ved Indsejlingen fra Stefnis til Præstø“. Han medtog fra Nyholms Bradbæk 2 Matroser og engagerede Kendtmand Knud Rasmussen Schrøder.

„Ifølge høje Collegiums Befaling af 20. ds. er istandsatte Kongebaadene „Windhunden“ og „Grevlingen“ for under Skipper Lars Svendsens Commando at sejle til Præstø Bugten at optage den sjunkne Vrag — — mens de bemeldte ikke vil blive muelig hertil at faa indbragt — — alt saa kan vel ikke ventes andet end det af Fahr vandet at faa borttaget og nærmeste Landkyst indbragt til Opsløfning, hvortil Skipperen er bleven tillagt fornøden Ordre. Den befalede Taxation over disse Fartøyers og medtagne Materialiers Værdi tilstilles herved i følge høje Befaling — — og til Betryggelse for disse Baade har jeg beordret en af havende bekiendt Mand at medgaae, og tillagt Skipperen Ordre om een endnu skulde behøves, da paa Stedet en saadan at antage. Til forefalden Udgift ved anførte Vrags Optagelse vil være fornøden at Lars Svendsen medgives 50 Rdl., hvorføre i sin tid at aflægge Regnskab. *Kierulff.*“

I Midten af forrige Aarhundrede forefaldt ligeledes et Bjergningsarbejde, idet Skipper ved Nyholms Bradbæk Jens Davidsen Lund bjergede Kuffen „Sehested“, der var landsat paa den preussiske Kyst.

CHALUPROERE.

Chaluproer Institutionen var gammel, aar 1700 var der 1 Quartermester og 6 Mand ved Holmens Chalup; den 8. September 1710 blev Godset til „Hans Kongl. Mays. nye Gundel“ af Bremerholms Takkelage Lefts Skipper Jacob Olsen over-

draget til Søe wagner Sr. Mathias Thye, der overtog Regnskabet. Gondolen styredes af en Qvarteermester, der hos Tøjvarteren fik udleveret de nødvendige Grejer. Den 28. Juli 1723 modtog Qvarteermester Hans Høyer „eet Challeuppe Hundi af Rød floyel og tvende ditto af klede“. Hans Høyer var ogsaa ved Chaluppen i 1724, thi da indberetter han til Admiral Judichær i en Skrivelse dateret „Krabeløke den 19. December“ at han den 9. November fra det kongelige Tøjhus har annammet eet Lispund Krud og een half bog Cardus Papire“, hvilket til Canonering den 10. November ved Grønlanderoptog er forbrugt“ (det er bemærkelsesværdigt, at Navnet Krabeløkke bruges 1724).

De mange „Smaatjanser“ der var ved Holmene var ret bekostelige, men der gik dog langt over 100 Aar inden f. Eks. Chaluproerne afskaffedes og endnu i vort Aarhundrede har der været Fartøjsbesætning parat til Myndigheder, der ingen som helst Brug har haft for en saadan.

ØKONOMI.

Om enkelte Urimeligheder i Marinens Økonomi skriver Commandeur-Capitain Lütken 1840:

„En Sø-Officers Tanker om Besparelser ved Marinen: Den kongelig Chaluppe Besætning er lønnet højere end den bedste Matros. De ere paa enkelte Dage nær fuldkommen deres egne Herrer og arbejde som Sjøvere eller holde Udsalg. Over-Eqvipagemesteren haver 12 Chalupperoere, Admiralitetsherterne ligesaa. Holmens faste Officerer har Godtgjørelse for 2 Oppassere. Holmens Malermester for 1. Havne-Capitainen i Kjøbenhavn for 6. Toldkammerets Krydsbaad i Helsingør laaner 4 Mand fra Vagtskibet. I Esrom Sø holdes 2 Mand og i Lyngby Sø 1 Mand. Endeel Holmens Folk har frie hver 13' Dag (Smedene oftere) samt frie Søn- og Helligdage. En heel Friemaaned; 13 Friedage om Aaret, hvor de modtage Kaast. Frie Kongens Fødselsdag, frie naar det er 5—6 Graders Frost og naar det regner stærkt om Morgenen. Desuden den Friehed, der kan vindes ved forsagt Arbeide.

Dagvagter har frie hver tredje Dag, men møder dog paa Holmen og tiener herved 40 sk i Sjøverløn. Herved tiener de mere end de yngste Underofficerer. Den 13' Dages Friehed er en Lediggangsdag, thi Friefolkene møde paa Holmen og faa 4 sk. for præcis Møde til et Arbeide, som de ikke begynde paa. Et Par af Holmens Underofficerer tiene 3 Mænds Dagløn ved at holde Brændevins Udsalg, Brød Frokost m. m., den der har Udsalg antager tillige Sjøverne“.

Man vil se der var Angrebspunkter nok, men de smaa knebne Gager var næsten afpassede med Ekstrafortjenester for Øje.“

Fra tidligere Tider kendte man ogsaa for Officererne smaa Fortjenester udover den nøgne Lønning. Den 19. Oktbr. 1779 fratræder Capitain-Lieutenant Fisker og tiltræder Capitain Vleugel sin Ekvipagemestertjeneste ved Dokken og erholder herfor sin aarlige Ducør, 80 Rdl. Den 12. Januar 1790 skrives: „At Capitain-Lieutenant, Vice Eqvupagemester Eberlin med lige Flid og iver forretter Hans Majs. Tieneste er nu Sandhed. — Derhos har han ladet forfærdige af det gamle Vragtømmer imod 300 Skovler, hvorved hans Majs. Casse er besparet for en betydelig udgift, naar samme skulde kjøbes og betales efter den nuværende høye Priis i Staden. Hvorfore jeg paa det bødste vil have ham Recommanderet at nyde det ansøgte“. Han ansøgte om at nyde den Ducør som hans Formand Capitain Rafn har haft for det af Spaanehaven ved Auction bortsolgte. Paa Auctionerne bortsolgtes saadant „som udj Holmens Materialhuus og Spaanehaug er indsamlet og ikke med Nøtte i Hans Majs. Tieneste kand empløjerres“.

EKVIPAGE- OG MATROSUNDEROFFICERER

Fra de ældste Tider har Danmarks Beboere færdedes paa Havet, baade i fredelig Gerning og i Leding, og det Forhold

DANMARKS FLAADE

Redigeret af
Kaptajnløtnant
K. DAHL

Rigt illustreret Værk, dediceret til
HANS MAJESTÆT KONGEN

er udkommet

Dette enestaaende og smukt udførte Værk er i Særdeleshed en nyttig Haandbog for alle under den danske Flaade; men ogsaa andre, der interesserer sig for maritime Forhold, vil have Glæde og Udbytte af at eje Værket. I et omfattende Antal selvstændige Artikler skildres klart og indgaaende ledsaget af fortræffelige Billeder, de mange Organer, Virksomheder og Arbejdsforholdene under Marinen. De bedste Navne og Penne indenfor Danmarks Flaade har været Medarbejdere ved Værket. Det kan fastslaas, at Redaktionen har løst Opgaven paa en god og værdig Maade, hvilket ogsaa fremgaar af mange anerkennende Anmeldelser i Dagspressen.

**SELSKABET TIL UDGIVELSE
AF KULTURSKRIFTER**
KØBMAGERGADE 38, KØBENHAVN K. TLF. CTR. 649

Standard Electric

leverer alt indenfor Svagstrømsteknikken

Telefonmateriel af enhver Art.
Automatiske Privattelefoncentra-
ler til Skibe. ∷ Radiomateriel til
Skibe og Luftfart. ∷ Almindelige
Radiomodtagere. ∷ Fjernskrive-
maskiner. ∷ Belysningsmaalere.
Støjmaalere.

Standard Electric A/s

Gyldenløvesgade 1 - København V. - Tlf. C. 6696

Blumensaadts Sæber

Køb hos de

Averterende

Forlang „STJERNENS“ Ølsorter og Mineralvande!

har altid hersket ombord, at en bestemt Mand havde Kommandoen og Ansvar. Efterhaanden som Skibenes Størrelse er tiltaget og Besætningerne er blevet større har Nødvendigheden medført, at der er fremstaaet Underanførere og endnu lavere staaende Befalingsmænd. Blandt disse maatte i Ledingsskibene skelnes mellem de til selve Krigshaandværket oplærte og de, hvis hovedsagelige Gerning det var at forestaa Sømandsarbejdet om Bord. Disse sidste kaldtes indtil for kort Tid siden „Matrosunderofficerer“.

Ekvipagemesteren er den Embedsmand, som i den sidste Menneskealder har staaet den danske Matrosunderofficer nærmest. Han er endnu den Dag i Dag Chef for den lille Rest, der er blevet tilbage af det gamle Matroskorps, nemlig Ekvipageafdelingen. Den faste Mandskabsstamme er ganske vist forsvunden, men Matrosunderofficerer ledede indtil for faa Aar siden en dygtig Stab af Søfolk, der udførte Orlogsværftets store og ofte vanskelige Sømandsarbejder paa en, efter Nutidens Hast tilpasset, traditionsmæssig forsvarlig Maade, der holdt Afdelingens faglige Anseelse højt, saavel indenfor Marinens militære Del, som i den private Skibsfart og Industri.

Der staaer kun sparsomt flydende Kilder til Raadighed, hvis man vil efterforske de gamle Matros- og Ekvipageunderofficerers Færden, men maaske findes dog et og andet, som er en Erindring værd. Der har blandt disse Mænd været Folk, hvis rolige og dygtige daglige Arbejde har været af stor og afgørende Betydning for Holmens Drift, særlig naar der mellem dem og Ekvipagemesteren har været den rette Forstaaelse til Stede.

Højbaadsmændene var øverste Grad af de virkelige Underofficerer ved Matroskorpsen; mellem ham og Skipperen stod Styrmanden, men der kan ikke i tidligere Tider paavises noget virkeligt Kommandoforhold mellem Skippergraden (Styrmanden) og Underofficersgraderne; de lavere af disse var: Skibmænd og Kvartermestre.

(De Skippere, som vedkom Underofficersgraderne var forhenværende Underofficerer, men de her omtalte var Navigatører).

En Højbaadsmands Gerning ombord bestod midt i det attende Aarhundrede i at være Regnskabsfører for Takkelladsen samt for det Gods, der benyttedes af Præsten, Overstyrmanden, Overtømmermanden, Sejllæggeren og Kokken. Han havde Ret til at faa to „ædruelige og skikkelige“ Matrosar til Helegatsgaster og ligeledes maatte han disponere over en Dreng, der kunde „reigne og skrive“. Hvis nogen af Skibets Besætning afgik ved Døden og Liget sattes overbord, var det hans Pligt nøjagtig at optegne, hvad der var medgaaet af Sejldug m. m. til Begravelsen, „paa det at den samme Udgift kunde paa den Afdødes Konto hæftes (Soldaterne undtagne, saasom de nyder fri Begravelse“. Han skulde lede alt Arbejde paa Dækket og tilvejs, og „til den Ende skal han være den første oppe om Morgenen, heele Dagen ved Arbejdet og den sidste oppe om Aftenen, og i alle Lejligheder tilse, om Arbejdet er forsvarligt, og at intet er forglæves gjort“. Til Gengæld for dette Program, der jo aldeles fyldte Dagen, var han tilankers fri for Vagt, men han havde desuden den store Fordel, at han „af de bedste Folk i Skibet maatte ud-søge sig sine Gaster“, en Omstændighed, der bødede svært paa de Betæneligheder han kunde nære, naar han saa hen til de ham paahvilende Pligter. Tilrigning og Afrigning foregik under hans Overledelse, og det uhyre vigtige daglige Skamfilingstilsyn førte han særlig Opsigt med; ligeledes forrestod han Arbejdet med Ankre, Ind- og Udsætning af Fartøjer, Indtagning af Proviant, Vand o. s. v. Baadsmænd og Baadsmændsmathen var hans særlige Hjælpere, hvorimod Skibmanden havde en mere selvstændig Bestilling. Der var istore Skibe to Skibmænd, hvorefter den ene havde med Lasten at gøre, og som straks, naar han kom ombord, maatte foranstalte denne rengjørt.

Den blev overalt dampet med Salt og Vitriolsyre, og mellem Dækkene og Lasten blev der kalket; saa først kunde

Ballasten lægges. Han var ansvarlig for Lastens gode Stuvning og for Provianten, der laa i Lasten; han havde specielt Tilsyn med Vandbeholdningen, der opbevarede i „Læggers“; forinden der blev fyldt Vand, var disse Læggers „udludede“ i 4 a 5 Dage, og for at konservere Vandet, blev der tilsat hver „Læggers eller 2tønde Fad“ 6 Lod ulasket Kalk. Han var for „bædre at beopagte alle Ting“ fri for at gøre Vagt tilankers.

(Fortsættes)

MARINE-JUBILARERNE

Uagtet Medlemsbladet om Foraaret igennem flere Numre bringer Opfordringer til gamle Marinere, som vil kunne fejre deres Aargangs 25 Aars (30—35 o.s.v. Aars) Jubilæum, om at melde sig til Hovedforeningens Jubilæumsudvalg (Hovedkontoret), viser det sig Gang paa Gang, at disse Opfordringer overses eller glemmes, og at Jubilarer, hvem Festdagen saaledes er gaaet forbi, bagefter retter Bebrejdelser mod Marineforeningen og Jubilæumsudvalget, som i Virkeligheden er ganske sagesløse. Dette gælder Marinere, som er Medlemmer af M. F., men i Jubilæumsfesterne deltager adskillige, som ikke er Medlemmer. Mange hører først om Festdagen, efter at Tegningsfristen er udløbet og møder uanmeldte paa Værftet paa selve Dagen, hvilket selvsagt besværliggør Arrangementet i høj Grad. Det drejer sig ofte om 10—15 Mand, til hvem der skal skaffes Plads baade paa Kasernen til Formiddagens Frokost og — hvad der er vanskeligere — ved Fstmiddagen om Aftenen.

For at bøde paa dette Forhold, retter vi en indtrængende Opfordring til Afdelingerne om, saafremt der inden for deres Virkeomraade maatte være Marinejubilarer, Medlemmer eller Ikke-Medlemmer, da at give disse Underretning om *den hvert Foraar — i Slutningen af Maj eller Begyndelsen af Juni — stedfindende Festlighed*, som 25 Aars Jubilarerne, med Jubilæumsudvalgets Assistance, arrangerer, og i hvilken, som tidligere anført, ogsaa ældre Aargange kan deltage. Sendes den paagældendes Navn, Adresse og Aargang til Hovedkontoret, vil han i god Tid derfra blive underrettet, Megen Fortrydelse vil kunne spares og Udvalgets Arbejde for at gøre Dagen festlig for Jubilarerne vil kunne lægges i fastere Rammer end Tilfældet er nu.

Marineforeningens Jubilæumsudvalg.

Brug
D. Friis'
Bagepulver

**Vejle Mælkeforsyning
 og Flødefabrik**

Vejle Andelsmejeri

Telefon 510.
 Vejle

P. Saxbergs Skibshandel

Skagen
 Telegram-Adresse: Saxberg
 Rigstelefon 86

Alle Marinere
 mødes i

Industriforeningens Lokaler
 NÆSTVED ● TELEF. 91

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.
 Torvet 30 - KØGE - Telf. 294.
 Leverandør til Marinen.

Harald Fischer

KORSØR - Telf. 96 - 104 - 339
Kolonial - Isenkram
 Leverandør til Marinen

Kalundborg Øl

Chr. Norups Kødudsalg

Skibrogade 45, Kalundborg
 Telefon 141. Privat Telefon 246
 Leverandør til Marinen.

CARL CLORIUS

Bager og Konditorforretning anbefales
 altid 1.ste Klases Varer.

KALUNDBORG TELEFON 187

Fjedre

for Dieselaggregat, Sikkerhedsventiler,
 Rørledninger, etc. Hurtige Leverancer,
 høj Kvalitet.

A. B. Svenska Spiralfabriken
 Stockholm

Skandinaviens
 største og ældste Fjederfabrik.

Chas. Mortensen

Sejlmager
Randers
Telte, Sejl, Flag og Pressninger
 Autoriseret Forhandler af Marine-
 foreningens Standere.

Søfarende!

Se ind i Marinestuen
 Restaurant „**Gl. Toldbod**“
 Havnen - Randers
 der mødes vi alle
 Telefon 1267

Koch & Thomsen

Lene Bredahls-gade, Tlf. 1687 & 2854
 Smede- og Maskinværksted
 Alle Skibsreparationer udføres.

**Nordjyllands Kul
 Kompagni A/S**

I. L. Hamre
Sejl-, Flag-, & Presenningfabrik
 Aalborg - Telef. 381
 anbefales.

**KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Oisen),
 HELSINGØR**

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail. Telefoner: 39 - 1139 - 57

Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri

Helsingør Etabl. 1881 Danmark
 Nybygning og Reparation af Dieselmotor- og Dampskibe.
 Byggebedding for Skibe indtil 430 Fods Længde. - 2 Tørdokker og 1 Op-
 halingsbedding for Skibe indtil 380 engl. Fods Længde.
 Telegr.-Adr.: Skibsværftet. Telefon Nr. 40, 91 og 357

A. EVENSEN & Co. A/S

AARHUS

TLF. 509 & 529 TELEGR. „ADAM“

H

Besøg

STRANDCONDITØRIET
 Altid frisklavet Kaffe. Stranden 5
 AALBORG

M. Simoni, Aalborg

Jyllands ældste Vinhandel.

**M. Kjærs
 Smedie & Maskinfabrik**

Aalborg
 Telefon 2371 og 3443

Sportshuer Hatte

ENGLISH HOUSE
 Østeraa 2 - Telefon 3542
 Aalborg

Specialmagasin i Herrelingeri
 Pyjamas Manchetskjorter Natskjorter

**K. Kjeldgaard
 Jern-, Staal- og Maskinforr.
 AALBORG**

Aalborg Bugerselskab
 ved JACOB NIELSEN
 Telefon 1265

M. Steffensen. Cafe „Haabet“
 Nyhavnsgade Aalborg Telefon 1847
 Bedste Madsted i Aalborg.

**SWENDBORG
 A-VEN-A
 MALT-ØL
 HAVRE-SUNDHEDS-ØL**

Aarhus Stevedore Compagni

Telefon 465 og 6432

Losning og Lastning!

Fineste Aarhus Vand
 Mineralvandsfabrikken EXPRES
 v/ Jens Skou - Aarhus
 Telefon 7700. 3 Linier.

Andreas Skaarup, Aarhus.

Colonial- og Delikatessforretning.
 Telefon 865, 866. Skolegade 29.
 Leverandør til Marinen.

**SOPHUS E. JOHNSEN & Co.
 SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUS**

Telegramadresse: Sejus, Tlf. 2859, Riis Skov 157
 Medlem af Marineforeningen.
 Alt, som kan udføres fra Frilager.
 HAVNEGADE 32, AARHUS

D. F. J. F. T.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.
 København V.
 Telf. Vester 8231.

Horsens

Jern- og Staalforretning A/S
 (tidl. N. C. Nors Jernhandel samt Horsens
 Jern- og Staalforretning)
 Telefon: 2031, 2032 og 2033

P. B. Nissen & Søn

Indeh. Johs. Nissen - Blikkenslagermestre
 Exam. aut. Vand- og Gasmester
 NØRREGADE 26 - HORSENS - Telf. 263
 Installation af W.-C., BADEVÆRELSE og
 CENTRALVARME

Chr. Jacobsens Maskinfabrik

Horsens - Telefon 1214
 FRITSTAAENDE DAMPKEDLER
 Medlem af Marineforeningen

O. & C.

**Dansk Møbelplade
 og Finérfabrik A/S**

Odense Telf. 5188

Brd. Joh's. & Emil Franke
 Svendborg

Kød, Flask, Paalæg
 Leverandør til den Kgl. danske Marine

BÄHNCKE'S BORDSENNE

Golden Mustard
 SMAGER OG SÆTTER SMAK

F. H.

Besøg den
 nyindrettede

Marinestue

i Jensen & Asmussens Conditori „Elevatoren“
 NB. Billige Priser - Ingen Drikkepenge

Vestergade, Odense

ALTID BEDST

AKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(THE EAST ASIATIC COMPANY, Limited)

IMPORT til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter.
EXPORT til oversøiske Pladser af europæiske Produkter.
SKOV- OG SAVMØLLEDRIFT i Siam.
REGELMÆSSIG RUTEFART paa Siam, Ceylon, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java Vestindien, Mellemamerika og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.
Alle nærmere Oplysninger angaaende Kompagniets Virksomhed faas ved Henvendelse paa Hovedkontoret, Høibergsgade 2, København K., Filialerne i Bangkok og Singapore eller Agenturerne.
Egne Agenturer: Shanghai, Hankow Tsingtao, Dalny, Harbin, Vladivostok, Seattle, San Francisco, Santiago de Chile, Durban, Johannesburg, Cape Town, Madras, Rangoon, Calcutta, Penang, Kuala Lumpur.

J. H. SCHULTZ A/S

omfatter **Bogtrykkeri
Bogbinderi
Forlag
Boghandel
Annoncebureau**

og kan derfor give den bedste samlede Service

Niels Juels Gade 12 — Central 1195 — København K.

DET DANSKE
GØDNINGSKOMPAGNI

København — Nykøbing F. — Odense — Aalborg — Struer
Aarhus — Esbjerg — Sønderborg

Aktieselskabet
BOFORS' NOBELKRUT

Skandinaviens største
Krudtværk

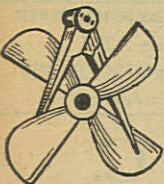
Krudstof af spunden Nitrocellulosa.
Røg- og askefri Forbrænding.

Københavns Maskinist-skole.

Statsanerkendt Lærestanst.

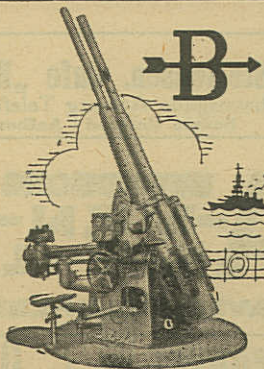
Kursus til Maskinisteksaminer. — Motorpasserprøven, — Maskinpasserprøven, — Kedelpasserprøven, — Den kommunale Installatørprøve. Program tilsendes, og alle Oplysninger gives ved Henvendelse til Skolens Kontor, Nørrebrogade 13, København. Daglig 18—20 (Lørd. undt.)

BOFORS'

KRIGSMATERIEL,
VÆRKTØJS- og KONSTRUKTIONS-
STAAL,
SMEDE- og STAALSTØBEGODS,
STAALPROPELLER m.m.

A.B. BOFORS
BOFORS • SVERIGE

12 Kroner kontant gives i Rabat ved Køb af 100 kg Smør eller 100 kg Ægte KANA VEGETABIL Margarine eller 25 kg Kaffe, The, Cacao og Chokolade at aftage efter Forbrug. Altid bedst og billigst. Smør- og Kaffelageret „GAMA“ Fredericiagade 27 Telefon Palæ 199

Kunst-Klinkeri & Sliberi

Skaaret Porcellæn afslibes og forgyldes. — Bli- ver som nyt. — Skaaret Glas afslibes og poleres. W.C. og Vandkummer rep. paa Stedet. DR. TVÆRGADE 41 (Den høje Stue) Eneste virkelige Sammenbrændings-Anstalt. Anbefales af kgl. Porcellæns-Fabrikker. Tlf. Palæ 347 x., Tlgr.-Adr.: „Klinke-Peter“. Alt hentes og bringes.

Raaliemotor 12—410 HK.
TUXHAM A/S. København, Valby. Tlf. 8816

Møller & Mammen

Højgaard og Schultz A/S

Ingeniører og Entreprenører

Hovedkontor: Evaldsgade 9 — — København

Samme høje Kvalitet Gargoyle Marine Olier faas i originale Pakninger paa enhver Havneplads af Betydning Verden over.

VACUUM OIL COMPANY A/S

C. W. Petersens Bageri og Konditori

St. Kongensgade 91. — Telf. 6712

anbefales til Messerne og Køkkenerne paa Forterne. Altid 1ste Klasses Varer

“John Crane”

Bøjelig Metallisk Pakning. Ingen Tæring. Ingen Friktion.

VIGGO PETERSEN

Maskin- & Ingeniørforretning

Chr. d. 9.s Gade 3 - København K. - Telefon Central 3664 & 13964

Vin rouge

(Spansk Landvin)

1,75 1/2 Fl.

P. STIG ANDERSEN'S

VINHANDEL

PALÆGADE 5

Sætter De Pris paa virkeligt Haandskræderi med moderne Snit, da henvend Dem til mig

N. Abramowitz
Skrædermester

Palæ 682 v

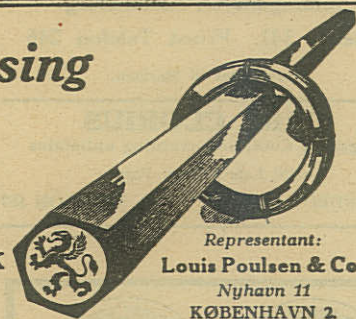
Toldbodvej 3, København

Kobber og Messing

Plade, Rør, Bolt, Traad, Profiler, Skinner, Baand m. m.

Finspongs Metallverk
STOCKHOLM

Telegr.-adr: "Finspongverken"

Representant:
Louis Poulsen & Co.
Nyhavn 11
KØBENHAVN 2.

Under Dannebrog med en

TUXHAM

Raaliemotor 12—410 HK.
TUXHAM A/S. København, Valby. Tlf. 8816

Møller & Mammen

C. 13960 Gothersgade 42 C. 13960
Isenkram, Køkkenudstyr, Glas, Porcelain stort Udvalg, Yalelaase opsættes overalt

Chr. Jacobsen

Bageri & Conditori

DRONNINGENSGADE 44—46

TELEFON CENTRAL 5820